

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

ТЕТЯНА КОРОЛЬ

TRANSLATION KIT 4T (Teachers)

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

для студентів спеціальності
014 «Середня освіта»

Полтава 2024

УДК 81'25=111=161.2(075.8)

Рецензенти:

І. Школа (доцент, кандидат філологічних наук, доцент, Бердянський державний педагогічний університет);

О. Воробйова, (завідувач кафедри германської філології та перекладу, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»).

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Протокол № 2 від 28.12.2023 р.

Король Т. Г.

Translation Kit 4T (Teachers): навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 014 «Середня освіта» / Т. Г. Король; за заг. ред. Т. Г. Король. – Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. – 139 с.: іл.

У навчальному посібнику розглянуто ключові аспекти сучасної теорії та практики перекладу, запропоновано завдання, що мають сприяти засвоєнню здобувачами вищої освіти відповідного теоретичного матеріалу, а також питання й тестові завдання для самоконтролю його опануванням. Практичні завдання з перекладу в мовній парі англійська – українська, запропоновані у навчально-методичному посібнику, укладено на сучасному автентичному мовному матеріалі та сфокусовано на формуванні як окремих перекладацьких навичок і вмінь, так і компетентностей у виконанні анотативного, реферативного й повного письмового та абзацно-фразового й послідовного усного перекладу у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Матеріал структуровано таким чином, що посібник може слугувати основою для послідовного викладання курсу теорії й практики перекладу для студентів спеціальності 014 «Середня освіта» у закладах вищої освіти з урахуванням специфіки їхньої майбутньої професійної діяльності.

© Король Тетяна Григорівна
19.ІМ2.01.01

CONTENTS

INTRODUCTION	5
1. FUNDAMENTALS OF EQUIVALENCE	6
1.1 <i>Getting Started as a Translator</i>	6
1.2 <i>Types of Translation. Modes of Interpretation</i>	10
1.3 <i>Basic Translation Terms and Ideas</i>	14
1.4 <i>Equivalence, Its Definition and Types</i>	17
1.5 <i>Aspects of Translation Equivalence:</i> <i>Semantic, Syntactic, Pragmatic</i>	21
1.6 <i>Transcoding, Its Definition and Uses</i>	25
1.6.1 <i>Transcription, Its Definition and Uses</i>	27
1.6.2 <i>Transliteration, Its Definition and Uses.</i> <i>Mixed Transcoding, Its Definition and Uses</i>	30
1.6.3 <i>Naturalization, Its Definition and Uses</i>	36
1.7 <i>International Words, Their Types and Translation</i> <i>Techniques</i>	40
SELF-TEST 1	44
2. FIRST INSIGHTS INTO GIST TRANSLATION	47
2.1 <i>Gist Translation: Key Aspects</i>	47
2.2 <i>Paraphrasing as the Typical Technique</i> <i>at Gist Translation</i>	52
2.3 <i>Generalization as the Key Technique</i> <i>at Gist Translation</i>	57
2.4 <i>Linking Words and Their Use at Gist Translation</i>	59
2.5 <i>2.5 Gist Translation: Summing-up, Editing and Quality</i> <i>Assessment</i>	62
2.6 <i>Translation Peculiarities of Realia and Other Equivalent-</i> <i>lacking Units</i>	64
3. LEXICAL SEMANTIC TRANSFORMATIONS	67
3.1 <i>Calque as a Translation Technique</i>	67
3.2 <i>Descriptive Translation and its Use</i>	71
3.3 <i>Major Lexical Semantic Transformations: Addition</i>	74
3.4 <i>Omission as a Lexical Semantic Transformation</i>	76

3.5	Contrasting Addition and Omission	79
3.6	Lexical Semantic Transformation Overview	81
	SELF-TEST 2	82
4.	CONTEXTUAL SUBSTITUTIONS	85
4.1	Contrasting Concretization and Generalization as Contextual Substitution Types	85
4.2	Contextual Substitutions: Generalization	87
4.3	Synonymic Translation and its Application	89
4.4	Antonymic Translation and Its Types	91
4.5	Meaning Development or Modulation	94
4.6	Holistic Transformation and its Use	96
5.	GRAMMATICAL TRANSFORMATIONS	100
5.1	First Insights into Grammatical Transformations	100
5.2	Grammatical Replacements: Replacement of Noun Number	103
5.3	Grammatical Replacements: Replacement of the Part of the Speech	104
5.3.1	Replacement of the Part of the Speech: Translating -er Nouns	106
5.3.2	Replacement of the Part of the Speech: Translating -able Adjectives	111
5.4	Transposition and Its Use	112
5.5	Partitioning and Its Use. Inner Partitioning and Its Use. Outer Partitioning and Its Use	114
5.6	Integration and Its Use	117
	SELF-TEST 3	120
5.7	Ways of Definite Article Translation	123
5.8	Ways of Indefinite Article Translation	125
5.9	Translation of the Pronoun ,It'. Translation of the Pronoun ,One'	128
5.10	Translation Peculiarities of Modal Verbs: Should	132
	LINKS TO E-DICTIONARIES AND OTHER SOURCES	135
	REFERENCES	138

INTRODUCTION

According to the analysis of the current training programs on Secondary Education (specialization English and World Literature) offered by national universities, Translation Theory and Practice course mainly belongs to the cycle of elective disciplines for the undergraduate students. However, its positive impact on the development of prospective foreign language teachers' basic professional competences can hardly be overestimated.

The suggested manual is aimed at the acquisition of translation theoretical declarative and procedural knowledge by the students, honing their practical skills in different types of translation and interpretation, constructing relevant mediation and translation strategies to be transformed and adjusted to their further teaching needs. Moreover, it is meant to enhance their higher order critical thinking skills and contribute to the development of creativity as the key factors of successful teaching and training.

Each unit starts with some theoretical information presented in problem-posing ways. As a result, it should be analysed and co-constructed by the users to form the final vision of translation concept of procedure under consideration. This effect is achieved with the help of a wide range of exercises and activities, which not only serve the purpose of active participation and contribution into the process of theoretical knowledge acquisition by the students but indirectly enriches their methodological repertoire to be transformed in the future in the process of foreign language teaching.

Theoretical material construction is followed with the set of exercises for training to apply the received theoretical knowledge to practical task performance and problem solution. They are based on microcontextual authentic patterns representing relevant translation problem and belonging to different thematic domains. Different modes of performance, checking and evaluation are suggested. In this section some preparatory tasks to develop students short-term and working memory, widen their attention span, listening and analytic critical skills are also included.

Each unit is completed with a real-life translation task presented with the help of a translation brief. It can be either carried out individually or require full-scale team translation project arrangement and performance. Finally, tasks to reflect and self-assess one's own translation and course performance are designed and presented at the end of each unit.

We strongly hope that this manual can convert translation training into an exciting and fascinating journey!